

การพัฒนาแบบจำลองความสามารถในการประกอบการเชิงสากลของผู้ส่งออก
กรณีศึกษากลุ่มผู้ส่งออกอาหารแปรรูปของไทย

THE DEVELOPMENT OF INTERNATIONAL ENTREPRENEURIAL
CAPABILITY MODEL: A CASE OF THAI PROCESSED FOOD EXPORTERS

ธารทิพย์ พจน์สุภาพ¹ บัญชา วงศ์เลิศคุณากร²

¹อาจารย์ประจำ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

โทร. 0-89527-9789 E-mail: thantip.poj@kbu.ac.th

²อาจารย์ประจำ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

โทร. 0-81373-2496 E-mail: moobancha.w@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบในแบบจำลองความสามารถในการประกอบการเชิงสากลและตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างแบบจำลองที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างคือผู้ส่งออกอาหารแปรรูปของไทย จำนวน 528 ราย ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแบบสเกลคำตอบ 5 ระดับ นำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปตามแนวทางการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่าสามารถจัดกลุ่มตัวแปรแฝงและกำหนดตัวบ่งชี้ของความสามารถในการประกอบการเชิงสากลได้ 4 องค์ประกอบ คือ การสร้างสรรค์นวัตกรรม การดำเนินงานเชิงรุก ทูทางสังคม และทุนมนุษย์ ผลการปรับโมเดลพบว่ามีค่า $\chi^2 = 500.83$ ค่าองศาอิสระ = 129 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ผ่านเกณฑ์ดี ได้แก่ RMR = 0.043 SRMR = 0.050 NFI = 0.982 NNFI = 0.978 และ CFI = 0.987 ค่าดัชนีความสอดคล้องบางตัวไม่ผ่านเกณฑ์ แต่ยังสามารถยอมรับได้ ได้แก่ RMSEA = 0.074 GFI = 0.917 และค่า AGFI = 0.851 และค่าดัชนีที่ไม่ผ่านเกณฑ์ คือ p-value = 0.000 ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของตัวแปรแฝงอยู่ระหว่าง 0.831 ถึง 0.911 และมีค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่สกัดได้ของตัวแปรแฝงอยู่ระหว่าง 0.551 ถึง 0.631

คำสำคัญ: ความสามารถในการประกอบการเชิงสากล ผู้ส่งออกอาหารแปรรูป แบบจำลอง

Abstract

This research has objectives to develop composite indicators of international entrepreneurial capability (IEC) model. A quantitative method of analysis was employed for a total of 528 Thai processed food exporters by multistage random sampling, data collected using 5-point likert scales of questionnaire and analyzed the model using a structural equation modeling approach.

The results demonstrated that the composite Indicator of international entrepreneurial capability consisted of four latent variables of innovation, proactivity, social capital and human capital. The test of the second order CFA model implies that four latent variables were good fit for measuring international entrepreneurial capability construct. The resulting modified model demonstrate that $\chi^2 = 500.83$ $df = 129$. There were several indicators of goodness-of-fit which indicated good fit : RMR = 0.043 SRMR = 0.050 NFI = 0.982 NNFI = 0.978 CFI = 0.987 Three indicators of goodness-of-fit which indicated fairly good fit : RMSEA = 0.074 GFI = 0.917 AGFI = 0.851 and p - value = 0.000 is not acceptable. The composite reliability values of the four constructs were between 0.831 and 0.911 which all CR values were above the suggested minimum of 0.70 and average variance extracted values of the four constructs were between 0.551 and 0.631 which all AVE values were above 0.50.

Keywords: *International Entrepreneurial Capability, Processed Food Exporter, Model*

บทนำ

ตามแผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย พ.ศ. 2555-2574 ของกระทรวงอุตสาหกรรมจัดให้อุตสาหกรรมอาหารแปรรูปเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ที่ถูกผลักดันในเชิงของการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรและอาหารแปรรูปที่มุ่งเน้นให้ไทยการเป็นผู้นำการผลิตอาหารในอาเซียนและขยายช่องทางการลงทุนไปตลาดโลก ตลาดส่งออกอาหารของไทยมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง สัดส่วนตลาดส่งออกอาหารของไทยในปี พ.ศ. 2559 ยอดส่งออกตลาดอาเซียนมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 28.4 รองลงมาคือ ญี่ปุ่นร้อยละ 13.9 สหรัฐอเมริกา ร้อยละ 11.9 สหภาพยุโรปร้อยละ 10.0 แอฟริกา ร้อยละ 9.1 และจีนร้อยละ 8.0 โดยไทยมีสถานะเป็นประเทศผู้ส่งออกอาหารอันดับที่ 13 ของโลก ซึ่งมีสถานะดีขึ้นจากอันดับ 15 ในปี พ.ศ. 2558 เพราะประเทศไทยมีปัจจัยสนับสนุนที่เอื้อต่อการขยายตัวทางการแข่งขันหลายประการ แต่ในขณะเดียวกันผู้ประกอบการส่งออกของไทยยังต้องเผชิญกับอุปสรรค อันเป็นภัยคุกคามต่อความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2558)

ดังนั้นผู้ประกอบการส่งออกจำเป็นต้องเรียนรู้การดำเนินงานเชิงสากลเพื่อสร้างผลการดำเนินงานและสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันในตลาดส่งออก

งานวิจัยชิ้นนี้มีความพยายามเชื่อมโยงแนวคิดความเป็นผู้ประกอบการและแนวคิดการดำเนินธุรกิจในระดับสากล เพื่อนำไปสู่การอธิบายตัวบ่งชี้ความสามารถในการประกอบการเชิงสากลสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจระหว่างประเทศ โดยผู้วิจัยคาดหวังว่าจะได้ข้อสรุปทางวิชาการที่มีความน่าสนใจ ซึ่งจะช่วยยืนยันความถูกต้องเหมาะสมของตัวบ่งชี้ในแบบจำลองที่ได้พัฒนาขึ้น อีกทั้งยังสามารถนำแนวคิดความสามารถในการประกอบการเชิงสากลนี้ ไปปรับประยุกต์ใช้เพื่อต่อยอดการศึกษาทางวิชาการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ในแบบจำลองความสามารถในการประกอบการเชิงสากล
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างแบบจำลองที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ประโยชน์ของการวิจัย

ผู้ประกอบการสามารถใช้เป็นแนวทางในการประเมินความสามารถในการประกอบการเชิงสากล ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาให้การส่งเสริมสนับสนุนด้านปัจจัยความสามารถระดับองค์กรให้สอดคล้องกับผู้ประกอบการส่งออกอาหารของไทย และผู้ที่สนใจอาจนำผลการจำแนกตัวชี้วัดองค์ประกอบของความสามารถในการประกอบการเชิงสากลจากการศึกษานี้ ไปใช้ต่อยอดในการศึกษาที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอื่นๆ

การทบทวนวรรณกรรม

ด้วยกระแสการเติบโตของโอกาสทางการตลาดระหว่างประเทศ ประกอบกับมีการเปลี่ยนแปลงและความเข้มข้นในการแข่งขันที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้กระแสแห่งความเป็นผู้ประกอบการเชิงสากลนั้นจึงมีความน่าสนใจมากขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเด็นความรู้ในด้านต่างๆ ทั้งในเชิงมานุษยวิทยา เศรษฐศาสตร์ ภูมิศาสตร์ นิติศาสตร์ และภาษาศาสตร์ ดังนั้นในฐานะผู้ประกอบการส่งออก จึงมีความจำเป็นยิ่งที่ต้องพิจารณาทบทวนความสามารถในการประกอบการเชิงสากลเพื่อการก้าวเข้าสู่ตลาดสากล ในอดีตนั้นนักวิชาการด้านความเป็นผู้ประกอบการเชิงสากลได้ตั้งข้อสังเกตเพื่อให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างความเป็นผู้ประกอบการและธุรกิจระหว่างประเทศ โดยมีนัยเกี่ยวข้องกับการจัดการระหว่างประเทศ ความเป็นผู้ประกอบการ และการจัดการเชิงกลยุทธ์ (Zahra & George, 2002a)

นิยามของความเป็นผู้ประกอบการเชิงสากล

สำหรับคำว่า “ความเป็นผู้ประกอบการเชิงสากล” ถูกเผยแพร่ครั้งแรกในบทความชื่อ International entrepreneurship : A new growth opportunity ของ Morrow, J.F. เมื่อปี ค.ศ.1988 เป็นเหมือนการเปิดเข้าสู่การประกอบธุรกิจใหม่ ซึ่งก่อนหน้านี้นี้ยังไม่ปรากฏชัดเจนสำหรับการตลาดต่างประเทศ ต่อมาได้มีการศึกษาเพื่อทวนสอบความเป็นผู้ประกอบการเชิงสากลโดยเปรียบเทียบระหว่างธุรกิจที่ดำเนินงานภายในประเทศและธุรกิจที่ดำเนินงานระหว่างประเทศรายใหม่ งานศึกษาดังกล่าวก่อให้เกิดความสนใจในประเด็นของความเป็นผู้ประกอบการเชิงสากลอย่างรวดเร็ว โดยความเป็นผู้ประกอบการเชิงสากลถูกนิยามว่าเป็นเหมือนการเริ่มต้น (Start-Ups) ในการพัฒนาธุรกิจระหว่างประเทศหรือการเข้าร่วมในธุรกิจระหว่างประเทศ ดังนั้นแล้วขอบเขตการดำเนินงานของผู้ประกอบการนั้นเปรียบได้กับการก่อให้เกิดความเป็นสากลในระยะแรกเริ่มของการดำเนินงานขององค์กร (McDougall, 1989; Zahra & George, 2002b)

การศึกษาของ Oviatt & McDougall (1994) ทำให้เกิดทฤษฎีพื้นฐานเพื่อใช้ในการศึกษาธุรกิจใหม่ที่มีการดำเนินงานระหว่างประเทศ ซึ่งได้ให้คำจำกัดความว่าเป็นองค์กรทางธุรกิจที่เริ่มแสวงหาข้อมูลในการขับเคลื่อนความได้เปรียบในการแข่งขันจากการใช้ทรัพยากรและการจำหน่ายสินค้าในหลากหลายประเทศ ดังนั้นความเป็นผู้ประกอบการเชิงสากล จึงมักเริ่มต้นด้วยความสนใจในธุรกิจใหม่ ได้มุ่งความสนใจไปที่กลุ่มธุรกิจระหว่างประเทศเพื่อศึกษาความเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นอีกหนึ่งงานวิจัยที่มีความสำคัญในการทวนสอบการดำเนินกิจกรรมข้ามวัฒนธรรมในการประกอบการ จากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยเชิงวิชาการเกี่ยวกับความเป็นผู้ประกอบการเชิงสากลในช่วงที่ผ่านมา แม้ว่าจะมีข้อจำกัดการศึกษาไปที่ผู้ประกอบการใหม่ก็ตาม บ่อยครั้งประเด็นด้านขนาดและอายุขององค์กรถูกเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับการประกอบกิจกรรมในการเข้าสู่ตลาดต่างประเทศ ถูกพิจารณา ร่วมในการศึกษาความเป็นผู้ประกอบการเชิงสากลเช่นกัน ระยะต่อมา ได้ให้นิยามของความเป็นผู้ประกอบการเชิงสากลใหม่ โดยได้ปรับปรุงประเด็นในส่วนของอายุและขนาดองค์กร พวกเขามุ่งให้ ความสนใจไปที่การทำให้เกิดความเป็นสากลในลักษณะของพฤติกรรมประกอบการซึ่งเป็นการรวมกันของนวัตกรรม พฤติกรรมเชิงรุก และความกล้าเผชิญความเสี่ยง และมีความมุ่งหมายเพื่อสร้างมูลค่าใน องค์กรธุรกิจที่มีลักษณะการดำเนินงานข้ามชาติ (McDougall & Oviatt, 2003; Zahra & Garvis, 2000)

ในขณะที่บางงานวิจัยจำแนกประเด็นศึกษาเป็น 4 ด้าน คือความเป็นผู้ประกอบการและอุปนิสัย เฉพาะบุคคล กระบวนการความเป็นผู้ประกอบการ ปัจจัยสภาพแวดล้อม และกลุ่มผู้ประกอบการ ซึ่ง คุณลักษณะของผู้ประกอบการระหว่างประเทศได้แก่ มีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง มีความปรารถนา ที่จะบรรลุความสำเร็จ มีความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ มีความอดทนสูงต่อความคลุมเครือ รู้ หน้าที่ มีความซื่อสัตย์และให้ความสำคัญกับคุณค่าบุคคลทั้งลูกค้าและพนักงาน

ตัวบ่งชี้ความสามารถในการประกอบการเชิงสากล

ผลงานในยุคแรกของนักวิชาการที่มีชื่อเสียงที่น่าเสนอมุมมองสำคัญในความเป็นผู้ประกอบการ เช่น Miller (1983) Covin & Slevin (1991) Lumpkin & Dess (1996) เพื่อสะท้อนความสามารถขององค์กรที่มีการดำเนินระหว่างประเทศ ทั้งในมุมมองการเติบโต การแข่งขัน และความสามารถในการทำกำไร ผู้วิจัยอาศัยกรอบการศึกษามิติตัวชี้วัดความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการเชิงสากล (Ferreira & Azevedo, 2008; Hosseini & Eskandaari, 2013; Roudini & Osman, 2012) ประกอบด้วย

ความคิดริเริ่มและการสร้างนวัตกรรม กล่าวคือผู้ประกอบการต้องมีบทบาทเป็นผู้นำผู้บุกเบิกในการแก้ปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์ ทั้งการบูรณาการข้อมูลเพื่อพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ใหม่ๆ ในการทำงานซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กร

การแสวงหาโอกาสและการทำงานเชิงรุก นอกเหนือจากการแสวงหาทรัพยากรต่างๆ ในการดำเนินงานแล้ว ผู้ประกอบการจำเป็นต้องเน้นการทำงานเชิงรุก รวมถึงแสวงหาโอกาสใหม่ในตลาดต่างประเทศ เพื่อกำหนดเป้าหมาย นำไปสู่การพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน ภายใต้การเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่แตกต่างไปจากตลาดเดิม

ความกล้าเผชิญความเสี่ยง การดำเนินธุรกิจต้องเผชิญความเสี่ยงต่างๆ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นผู้ประกอบการจึงต้องศึกษาวิเคราะห์ วางแผน และประเมินปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงอย่างรอบคอบ

นอกจากที่ได้กล่าวมาแล้ว ในการอธิบายถึงตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการประกอบการเชิงสากลที่สำคัญ ได้แก่ทุนทางสังคมและทุนมนุษย์ของผู้ประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดฐานความรู้และการเรียนรู้ (Alon & Lerner, 2008) กล่าวคือ ความรู้ถือเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ามากอันนำมาซึ่งความได้เปรียบทางการแข่งขันในตลาด ความรู้ถูกตั้งสมมติฐานในเฉพาะบุคคลและมันถูกประยุกต์ใช้ไปในกระบวนการสร้างสรรค์สินค้าและบริการ ความได้เปรียบในการแข่งขันที่ยั่งยืนที่องค์กรได้รับนั้นเกิดขึ้นเมื่อองค์กรบูรณาการแหล่งที่มาของความรู้ที่มีความแตกต่างกันซึ่งจะถูกนำกลับมาใช้ภายใต้ความแตกต่างของบุคคล การตั้งสมมติฐานความรู้ในเชิงการประกอบการมี 2 มิติคือ ความรู้ประจำตัวที่ไม่สามารถอธิบายได้และความรู้ที่ปรากฏชัดแจ้ง แต่ก่อนยังไม่มี ความชัดเจนในการเชื่อมโยงและให้ความหมาย โดยความรู้ที่แฝงเร้นนั้นเป็นความรู้ในด้านตลาดต่างประเทศ ขณะที่ความรู้ที่ปรากฏชัดแจ้งจะเป็นตัวอย่างความสามารถในการทำธุรกิจในตลาดนั้นๆ ความรู้เชิงฝังลึกและความสอดคล้องในมิติของความรู้ที่ปรากฏชัดแจ้ง เป็นสิ่งที่ได้ครอบครองมายาวนานและมีอยู่แต่กำเนิด ไม่สามารถโอนถ่ายได้ อีกทั้งยังมีความเกี่ยวข้องกับการเพิ่มผลผลิตและประสิทธิภาพด้วย (Manesh, 2011)

จากการศึกษาของนักวิชาการทำให้ได้ข้อสรุปว่าการเรียนรู้เป็นผลลัพธ์ในกระบวนการความเป็นสากลขององค์กรบนพื้นฐานของแนวคิดฐานความรู้ ความรู้เป็นความสามารถที่ไม่สามารถจับต้องได้นำมาซึ่งการสร้างสรรค์ การได้รับความรู้และการถ่ายโอนความรู้ การเรียนรู้ในการทำงานขององค์กรนั้นเป็นเหมือนสิ่งคั่นกลางระหว่างองค์กรกับสภาพแวดล้อมขององค์กร และมันยังสามารถลดผลกระทบของสภาพแวดล้อมที่เป็นปรปักษ์ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทประเทศเศรษฐกิจใหม่ซึ่งองค์กรต้องเผชิญหน้ากับความไม่แน่นอน (Coviello & Jones, 2005; Lumpkin & Lichtenstein, 2005) ภายใต้มุมมองของทุนมนุษย์เป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจศึกษาเพิ่มมากขึ้น โดยเชื่อว่าทุนความเป็นผู้ประกอบการ ถูกนิยามโดยมุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์ระดับบุคคลซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อธุรกิจใหม่ (Audretsch & Keibach, 2007)

“ทุนมนุษย์” สำหรับการวิจัยนี้ ถูกนิยามความหมายตามที่ Theodore Schultz นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบลได้ให้ไว้กล่าวคือ ความสามารถหลายๆ อย่างที่อยู่ในตัวคน ทั้งที่ติดตัวมาแต่กำเนิดหรือเกิดจากการเรียนรู้ คุณลักษณะเหล่านี้เป็นคุณลักษณะที่มีคุณค่า ซึ่งคุณค่านี้อาจเพิ่มขึ้นเมื่อมีการลงทุนที่เหมาะสม ดังนั้นทุนมนุษย์ เป็นสินทรัพย์ที่จับต้องไม่ได้แต่พัฒนาได้ มีความเกี่ยวพันอย่างใกล้ชิดกับกลยุทธ์ในการบริหารองค์กรแห่งความสำเร็จ (นิสคาร์ก เวชยานนท์, 2551)

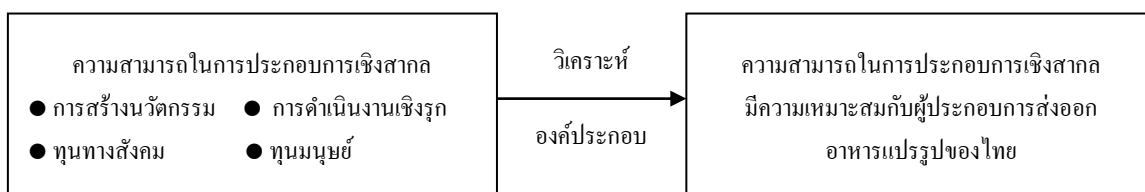
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในส่วนของทุนทางสังคมนั้น การศึกษากระบวนการความเป็นสากลงานวิจัยด้านธุรกิจระหว่างประเทศและความเป็นผู้ประกอบการเชิงสากลที่ผ่านมาให้ความสำคัญกับการยอมรับประเด็นการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้น ทุนทางสังคมเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน กิจกรรมร่วมมือกัน ยังมีมากเท่าไรก็อาจเป็นผลดีในแง่ที่ว่า เกิดการเรียนรู้ รับรู้ และส่งผ่านข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน ทำให้เกิดคุณค่าบางอย่างที่สามารถยึดโยงและยอมรับร่วมกัน ทุนทางสังคมอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) ทุนทางสังคมภายใน จะเกี่ยวกับเรื่องของความรู้สึกนึกคิด จิตใจ ความเชื่อ ทศนคติ เช่น ความเชื่อถือไว้วางใจกัน คุณค่าร่วมกัน ความเกื้อกูลกัน และ 2) ทุนทางสังคมภายนอก จะเกี่ยวกับบทบาท พฤติกรรม การกระทำหรือความสัมพันธ์ที่สร้างขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของเครือข่าย สายสัมพันธ์อุปถัมภ์ หรือเครือข่ายองค์กรทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทุนทางสังคมถูกนำมาพิจารณาหลอมรวมกับบรรทัดฐานทางสังคมและการปฏิบัติร่วมกันในเครือข่ายเพื่อให้ได้ประโยชน์ร่วมกัน ทุนทางสังคมเป็นแหล่งทรัพยากรสำหรับปฏิบัติเฉพาะบุคคลและผู้แบบร่วมกันที่อยู่ในเครือข่ายของความสัมพันธ์ทางสังคมอย่างยั่งยืนของคนเหล่านั้น (Sinad, 2003)

สอดคล้องกับที่กล่าวว่าเครือข่ายสังคมทำให้เกิดทุนทางสังคมที่เอื้อประโยชน์ต่อการทำธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการใหม่ ดังนั้นทุนทางสังคมจึงหมายถึงการเชื่อมโยงทางสังคมและทรัพยากรความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลซึ่งช่วยให้ธุรกิจบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้และเมื่อใดก็ตามที่ความสัมพันธ์

เหล่านี้เกิดขึ้นในลักษณะข้ามพรมแดน สิ่งนี้จะเกิดเป็นความสามารถที่แข็งแกร่งต่อผู้ประกอบการในการค้นพบและแสวงหาโอกาสทางธุรกิจ (Aldrich, 1999)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเชื่อมโยงทฤษฎีดังกล่าวมา นำไปสู่ข้อสรุปได้ว่า เครื่องข่ายคือเครื่องมืออันทรงพลังสำหรับผู้ประกอบการ และการวิเคราะห์เครือข่ายยังเป็นกรอบการวิจัยที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาสำหรับผู้ประกอบการเชิงสากล องค์การต่างใช้ประโยชน์จากการสร้างเครือข่ายในหลากหลายมิติ อาทิ 1) เพื่อให้สามารถเข้าถึงทรัพยากร 2) เพื่อปรับปรุงตำแหน่งเชิงกลยุทธ์ 3) เพื่อการควบคุมต้นทุนการดำเนินงาน 4) เพื่อเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ 5) เพื่อความสอดคล้องต่อกฎระเบียบข้อบังคับ และ 6) เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีที่รวดเร็ว จากที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยพบว่ามีข้อสนับสนุนที่นำไปสู่การกำหนดตัวบ่งชี้ความสามารถในการประกอบการเชิงสากล ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิด

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้มีขั้นตอนการดำเนินงานเริ่มจากการศึกษาแนวคิดความเป็นผู้ประกอบการและแนวคิดการดำเนินธุรกิจในระดับสากล และสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาพัฒนากรอบแนวคิดโดยสร้างแบบจำลองการวัดความสามารถในการประกอบการเชิงสากลจากตัวบ่งชี้ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วจึงพัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างแบบจำลองที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยอาศัยข้อมูลประชากรซึ่งเป็นผู้ส่งออกอาหารแปรรูป จากฐานข้อมูล Thailand's Exporters Directory ของกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 2,524 แห่ง จากนั้นจึงทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องตามข้อตกลงเงื่อนไขในการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง โดยขนาดตัวอย่างขั้นต่ำที่ใช้คือ 480 หน่วย ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนตัวแปรที่ศึกษาในอัตราส่วน 20 ต่อ 1 ตัวแปร (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยสุ่มเลือกจังหวัดและสถาน

ประกอบการตามสัดส่วน ผู้วิจัยคาดการณ์การกระจายแบบสอบถามจากอัตราการตอบกลับในอดีตที่ 40% แล้วนำมาคำนวณ ได้จำนวนแบบสอบถามที่ต้องกระจายทั้งสิ้น 900 ฉบับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยอาศัยแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับที่พัฒนาขึ้น โดยมีข้อคำถามเกี่ยวกับความสามารถในการประกอบการเชิงสากล รวม 24 ข้อ เมื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พบว่ามีข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่าเกณฑ์ยอมรับก็น้อยกว่า 0.5 จำนวนหนึ่งข้อ จึงคงเหลือข้อคำถามรวม 23 ข้อ เมื่อทดลองกับกลุ่มตัวอย่างของประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย จำนวน 30 คน พบว่ามีค่าจำแนกรายข้อของแต่ละข้อคำถามมีค่า 0.2 ขึ้นไป ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.954 แสดงว่าเครื่องมือมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540; Everitt & Skrondal, 2010) และเมื่อตรวจสอบปัญหาสภาวะร่วมเส้นตรงเชิงพหุ (Multicollinearity) พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่าอยู่ระหว่าง 0.654 – 0.734 จึงคาดได้ว่าไม่เกิดปัญหาสภาวะร่วมเส้นตรงเชิงพหุ สามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ซึ่งเป็นวิธีที่เหมาะสมกับงานวิจัยที่มีกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากอยู่กระจัดกระจายกัน โดยได้รับข้อมูลกลับคืนที่สมบูรณ์จำนวน 528 ฉบับ อัตราการตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 58.67

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบหลักและหมุนแกนองค์ประกอบแบบตั้งฉากโดยวิธีออคโทคอนอลแบบแวนแมกซ์ 2) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างแบบจำลองที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยอาศัยโปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง และ 3) การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงและค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่สกัดได้ของตัวแปรแฝง โดยอาศัยการคำนวณ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งเป็น 3 ประเด็นประกอบด้วย 1) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ 2) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง และ 3) ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงและค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่สกัดได้ของตัวแปรแฝง ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจเพื่อสกัดองค์ประกอบในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยจะใช้เกณฑ์ในการพิจารณา คือ แต่ละองค์ประกอบจะต้องมีความแปรปรวนมากกว่า 1 ขึ้นไป ค่าของตัวแปรแต่ละตัวในองค์ประกอบจะต้องมีน้ำหนักองค์ประกอบ มากกว่า 0.3 ขึ้นไป โดยแต่ละองค์ประกอบนั้น จะต้องมิตัวแปรบรรยายตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไป หากตัวแปรใดมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำกว่า 0.3 จะถูกตัดออกไป ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจจากข้อคำถามเกี่ยวกับความสามารถในการประกอบการเชิงสากลจำนวน 23 ข้อ พบว่ามีข้อ v7 และข้อ v8 ที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำกว่า 0.3 จึงถูกตัดออกไป เป็นผลให้จำนวนตัวแปรหรือข้อคำถามลดลงเหลือ 21 ข้อ ถึงแม้ว่าการตัดบางตัวแปรออกจากการวิเคราะห์จะทำให้ตัวแปรในองค์ประกอบแต่ละด้านลดจำนวนลงจากรอบแนวคิดแต่ยังคงมีความครอบคลุมองค์ประกอบสอดคล้องตามกรอบทบทวนวรรณกรรมซึ่งผู้วิจัยสามารถยอมรับได้

จากการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ในภาพรวม เมื่อพิจารณาจากค่าสถิติ Barlett's Test of Sphericity Chi-Square มีค่าเท่ากับ 10950.758 ค่าองศาอิสระเท่ากับ 253 ค่า p เท่ากับ 0.000 ซึ่งแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญระดับ .01 และค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) มีค่าเท่ากับ 0.905 ค่า Measures of Sampling Adequacy (MSA) ทุกตัวมีค่ามากกว่า 0.5 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.856 ถึง 0.969 แสดงว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ไม่ใหม่เมทริกซ์เอกลักษณ์ และบ่งชี้ว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมากพอ สามารถสร้างเป็นแบบจำลององค์ประกอบหรือตัวแบบการวัดความสามารถในการประกอบการเชิงสากลได้ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของแต่ละตัวแปร แสดงดังตารางที่ 1

และจากตารางที่ 2 พบว่าทุกองค์ประกอบมีค่าไอเกน มากกว่า 1 และมีค่าร้อยละความแปรปรวนสะสม เท่ากับ 71.320 กล่าวคือตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมดร่วมกันอธิบายความแปรปรวนขององค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบได้ร้อยละ 71.320 จึงสามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่สกัดได้นี้ครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา จากผลการวิเคราะห์ข้างต้นนี้ สามารถกำหนดชื่อตัวบ่งชี้ของความสามารถในการประกอบการเชิงสากลสอดคล้องกับที่ทบทวนวรรณกรรมดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วยข้อคำถาม v1-v6 กำหนดชื่อเป็นการสร้างสรรค์นวัตกรรม หรือ Inno ซึ่งมีตัวบ่งชี้คือ Inno1-Inno6 องค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วยข้อคำถาม v9-v12 กำหนดชื่อเป็นการดำเนินงานเชิงรุก หรือ Proac ซึ่งมีตัวบ่งชี้คือ Proac1-Proac4 องค์ประกอบที่ 3 ประกอบด้วยข้อคำถาม v13-v18 กำหนดชื่อเป็นทุนทางสังคม หรือ SoCap ซึ่งมีตัวบ่งชี้คือ SoCap1-SoCap6 และองค์ประกอบที่ 4 ประกอบด้วยข้อคำถาม v19-v23 กำหนดชื่อเป็นทุนมนุษย์ หรือ HuCap ซึ่งมีตัวบ่งชี้คือ HuCap1-HuCap5

ตารางที่ 1 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ความสามารถในการประกอบการเชิงสากล

ตัวบ่งชี้ความสามารถในการประกอบการเชิงสากล	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ			
	1	2	3	4
v1 กิจกรรมได้ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีที่มีอยู่ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างคุณค่าใหม่ๆ ในตลาดส่งออก	.186	.720	.354	.125
v2 กิจกรรมมุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างความแตกต่าง	.330	.606	.234	.144
v3 กิจกรรมให้การสนับสนุนต่อการนำเสนอความคิดริเริ่มสร้างสรรค์โครงการใหม่ภายใต้ขอบเขตงาน	.418	.763	.161	.136
v4 กิจกรรมแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อสร้างสรรค์คุณค่าใหม่ในตลาดส่งออก	.238	.770	.264	.148
v5 กิจกรรมสามารถรับรู้และประเมินความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในตลาดส่งออก	.067	.556	.337	.493
v6 เมื่อมีโอกาสพัฒนาธุรกิจ ทีมบริหารระดับสูงมีแนวโน้มที่จะเสี่ยงในการดำเนินงาน	.174	.520	.206	.505
v9 กิจกรรมให้ความสำคัญกับการริเริ่มเสนอสินค้าและบริการใหม่ๆ สำหรับลูกค้า	.238	.467	.067	.573
v10 กิจกรรมให้ความสำคัญต่อการแสวงหาโอกาสและพัฒนาตลาดส่งออกใหม่ เพื่อขยายฐานลูกค้า	.267	.174	.169	.812
v11 กิจกรรมปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การดำเนินงานได้ทันทั่วทั้งเมื่อเกิดสภาวะการฉับพลัน	.495	.147	.337	.593
v12 กิจกรรมมุ่งสร้างความสำเร็จในการเป็นผู้นำในอุตสาหกรรมเมื่อเทียบกับคู่แข่ง	.425	.013	.314	.656
v13 ทีมบริหารสามารถใช้ประโยชน์จากการสร้างเครือข่ายเพื่อให้สามารถเข้าถึงทรัพยากร	.734	.094	.162	.301
v14 ทีมบริหารสามารถใช้ประโยชน์จากการสร้างเครือข่ายเพื่อปรับปรุงตำแหน่งเชิงกลยุทธ์	.718	.287	.132	.377
v15 ทีมบริหารสามารถใช้ประโยชน์จากการสร้างเครือข่ายเพื่อการควบคุมต้นทุนการดำเนินงาน	.791	.196	.102	.265
v16 ทีมบริหารสามารถใช้ประโยชน์จากการสร้างเครือข่ายเพื่อเรียนรู้ทักษะและโอกาสใหม่ๆทางธุรกิจ	.796	.349	.149	.021
v17 ทีมบริหารสามารถใช้ประโยชน์จากการสร้างเครือข่ายเพื่อความสอดคล้องกับกฎระเบียบข้อบังคับ	.678	.322	.332	.185
v18 ทีมบริหารสามารถใช้ประโยชน์จากการสร้างเครือข่ายเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลง	.619	.299	.319	.346
v19 ทีมบริหารมีความรู้และประสบการณ์ในการประกอบการระหว่างประเทศ	.124	.289	.718	.460
v20 ทีมบริหารให้ความสำคัญกับการไปตรวจเยี่ยมหรือสำรวจตลาดในต่างประเทศ	.175	.335	.753	.286
v21 ทีมบริหารมีทักษะด้านภาษาต่างประเทศสำหรับการติดต่อสื่อสาร	.142	.229	.869	.124
v22 กิจกรรมให้ความสำคัญกับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้สำหรับบุคลากรอย่างต่อเนื่อง	.509	.234	.693	.199
v23 กิจกรรมมีการพัฒนาการจัดการความรู้ในองค์กรอย่างต่อเนื่อง	.510	.267	.620	.065

ตารางที่ 2 องค์ประกอบ ค่าไอเกน ค่าร้อยละความแปรปรวนและค่าร้อยละความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบในความสามารถในการประกอบการเชิงสากล

องค์ประกอบ	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	ผลรวม	ค่าร้อยละความแปรปรวน	ค่าร้อยละความแปรปรวนสะสม	ผลรวม	ค่าร้อยละความแปรปรวน	ค่าร้อยละความแปรปรวนสะสม
1	12.148	52.817	52.817	12.148	52.817	52.817
2	1.748	7.601	60.417	1.748	7.601	60.417
3	1.309	5.691	66.109	1.309	5.691	66.109
4	1.199	5.211	71.320	1.199	5.211	71.320

2. ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง

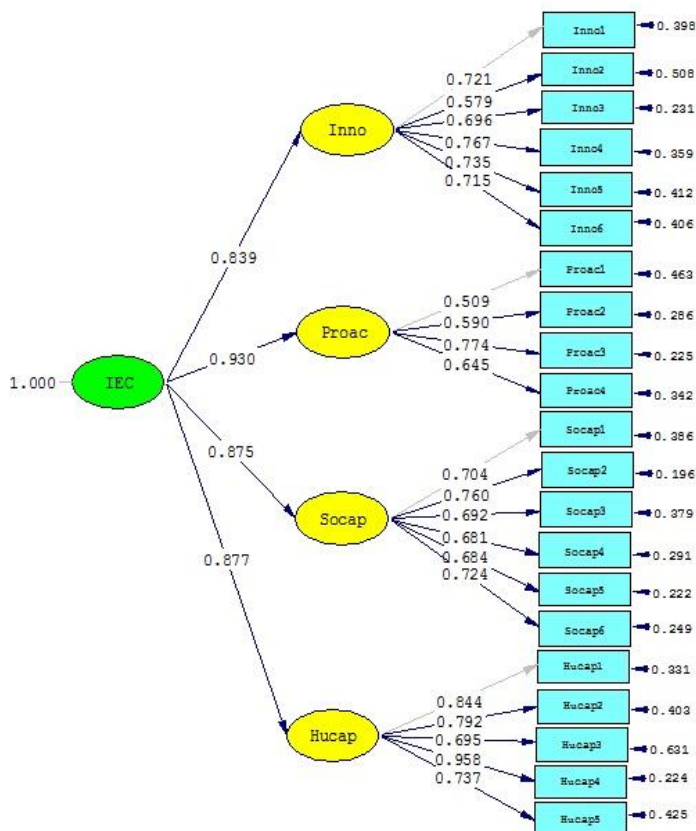
เมื่อตรวจสอบความสอดคล้องของแบบจำลองที่มี 4 องค์ประกอบ ตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 21 ตัว ซึ่งเป็นการตรวจสอบเพื่อยืนยันว่าแบบจำลองการวัดความสามารถในการประกอบการเชิงสากลที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องจากค่าไค-สแควร์ ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ ร่วมกับค่าดัชนีอื่นๆ คือค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงสัมบูรณ์ ได้แก่ ค่า GFI และค่า AGFI ค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงสัมพัทธ์ ได้แก่ ค่า NFI ค่า NNFI และค่า CFI ค่าดัชนีความสอดคล้องในรูปความคลาดเคลื่อน ได้แก่ ค่า RMR ค่า SRMR และค่า RMSEA (Schermelleh-Engel, Moosbrugger & Müller, 2003) ผลการพิจารณาแสดงดังตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวพบว่ามีความเป็นบวกและแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.509 ถึง 0.958 ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองขององค์ประกอบหลักทั้ง 4 ตัวแปรได้แก่ การสร้างสรรค์นวัตกรรม การดำเนินงานเชิงรุก ทุนทางสังคม และทุนมนุษย์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.839 0.930 0.875 และ 0.877 ตามลำดับ ค่าความแปรผันร่วมคิดเป็นร้อยละ 74.4 83.3 79.4 และ 80.3 ตามลำดับ ดังภาพที่ 2

3. ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงและค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่สกัดได้ของตัวแปรแฝง

จากการคำนวณค่าความเที่ยงและค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่สกัดได้ของตัวแปรแฝง โดยอาศัยค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวแปรที่สังเกตได้ที่ใช้วัดตัวแปร Immo Proac SoCap และ HuCap และค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน พบว่ามีค่าความเที่ยงของตัวแปรแฝงอยู่ระหว่าง 0.831 ถึง 0.911 และมีค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่สกัดได้ของตัวแปรแฝงอยู่ระหว่าง 0.551 ถึง 0.631 เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา คือค่าความเที่ยงควรมากกว่า 0.70 และค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่สกัดได้ควรมากกว่า 0.50 (Hair et al., 2010) ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรความสามารถในการประกอบการเชิงสากลได้ดี และมีความเที่ยงตรงในการวัดอยู่ในระดับสูง รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 3 เกณฑ์ในการตัดสินใจดัชนีความสอดคล้องและการแปลผล

ดัชนีความสอดคล้อง	ค่าที่แสดงความสอดคล้อง (Good Fit)	ค่าที่ยอมรับได้ (Acceptable Fit)	ค่าดัชนีเมื่อปรับโมเดล	การแปลผล
p-value	$.05 < p \leq 1.00$	$.01 < p \leq .05$	0.000	ไม่ผ่านเกณฑ์
χ^2	$0 \leq \chi^2 \leq 2df$	$2df < \chi^2 \leq 3df$	500.83	ไม่ผ่านเกณฑ์
χ^2/df	$0 < \chi^2/df \leq 2$	$2 < \chi^2/df \leq 3$	3.88	ไม่ผ่านเกณฑ์
RMR	$0 \leq RMR \leq .05$	$.05 < RMR \leq .08$	0.043	ผ่านเกณฑ์ดี
SRMR	$0 \leq SRMR \leq .05$	$.05 < SRMR \leq .05$	0.050	ผ่านเกณฑ์ดี
RMSEA	$0 \leq RMSEA \leq .05$	$.05 < RMSEA \leq .08$	0.074	ไม่ผ่านเกณฑ์ดี แต่ยอมรับได้
NFI	$.95 \leq NFI \leq 1.00$	$.90 \leq NFI \leq .95$	0.982	ผ่านเกณฑ์ดี
NNFI	$.95 \leq NNFI \leq 1.00$	$.95 \leq NNFI \leq .97$	0.978	ผ่านเกณฑ์ดี
CFI	$.97 \leq CFI \leq 1.00$	$.95 \leq CFI \leq .97$	0.987	ผ่านเกณฑ์ดี
GFI	$.95 \leq GFI \leq 1.00$	$.90 \leq GFI \leq .95$	0.917	ไม่ผ่านเกณฑ์ดี แต่ยอมรับได้
AGFI	$.90 \leq AGFI \leq 1.00$	$.85 \leq AGFI \leq .90$	0.851	ไม่ผ่านเกณฑ์ดี แต่ยอมรับได้

ค่า Chi-Square = 500.83 ค่าองศาอิสระ = 129 ค่า p = 0.000 ค่า RMSEA = 0.074 ค่า RMR = 0.043

ค่า SRMR = 0.050 ค่า NFI = 0.982 ค่า NNFI = 0.978 ค่า CFI = 0.987 ค่า GFI = 0.917 และ ค่า AGFI = 0.851

ภาพที่ 2 แบบจำลององค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของความสามารถในการประกอบการเชิงสากล

ตารางที่ 4 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ค่า t-value ค่าความแปรผันร่วม ค่าความเที่ยงและค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่สกัดได้ของตัวแปรแฝงในแบบจำลอง

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน อันดับที่หนึ่ง	ค่า Factor Loading	ค่า SE	ค่า t- value	ค่า R ²	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ มาตรฐาน	ค่าความแปรปรวน ของความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน
Inno1	0.721	-	-	0.553	0.744	0.447
Inno2	0.579	0.037	15.487	0.384	0.620	0.616
Inno3	0.696	0.040	17.434	0.665	0.816	0.335
Inno4	0.767	0.046	16.645	0.608	0.780	0.392
Inno5	0.735	0.043	17.276	0.553	0.744	0.447
Inno6	0.715	0.048	14.965	0.544	0.737	0.456
Proac1	0.509	-	-	0.367	0.606	0.633
Proac2	0.590	0.034	17.274	0.558	0.747	0.442
Proac3	0.774	0.054	14.332	0.734	0.857	0.266
Proac4	0.645	0.049	13.085	0.558	0.747	0.442
SoCap1	0.704	-	-	0.553	0.744	0.447
SoCap2	0.760	0.037	20.504	0.739	0.860	0.261
SoCap3	0.692	0.035	19.938	0.549	0.741	0.451
SoCap4	0.681	0.036	18.819	0.606	0.778	0.394
SoCap5	0.684	0.035	19.343	0.670	0.819	0.330
SoCap6	0.724	0.037	19.668	0.670	0.819	0.330
HuCap1	0.844	-	-	0.673	0.820	0.327
HuCap2	0.792	0.032	24.799	0.598	0.773	0.402
HuCap3	0.695	0.036	19.417	0.423	0.650	0.577
HuCap4	0.958	0.042	22.940	0.797	0.893	0.203
HuCap5	0.737	0.041	18.034	0.550	0.742	0.450
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน อันดับที่สอง	ค่า Factor Loading	ค่า SE	ค่า t- value	ค่า R ²	ค่าความเที่ยงและค่าเฉลี่ยความ แปรปรวนที่สกัดได้	
Inno	0.839	0.051	16.524	0.744	$\rho_c = 0.880$	$\rho_v = 0.551$
Proac	0.930	0.068	13.651	0.833	$\rho_c = 0.831$	$\rho_v = 0.555$
SoCap	0.875	0.050	17.630	0.794	$\rho_c = 0.911$	$\rho_v = 0.631$
HuCap	0.877	0.046	19.228	0.803	$\rho_c = 0.885$	$\rho_v = 0.608$

หมายเหตุ : ค่า t-value ≥ 2.58 แสดงว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยอาศัยข้อคำถามที่พัฒนาขึ้น สามารถจัดกลุ่มตัวแปรและกำหนดเป็นตัวบ่งชี้ของความสามารถในการประกอบการเชิงสากลได้ 4 องค์ประกอบ คือ การสร้างสรรค์นวัตกรรม การดำเนินงานเชิงรุก ทูทางสังคม และทุนมนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับที่ทบทวนวรรณกรรม และจากการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง ได้พิสูจน์แล้วว่าตัวแปรขององค์ประกอบหลักทั้ง 4 ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวมีค่าเป็นบวกและแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกทั้งจากการตรวจสอบยืนยันว่าแบบจำลองการวัดที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และมีความเที่ยงตรงในการวัดอยู่ในระดับสูง ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าตัวบ่งชี้ที่สร้างขึ้นนี้มีความเหมาะสมสามารถใช้เป็นตัววัดความสามารถในการประกอบการเชิงสากลของผู้ประกอบการส่งออกได้ และจากการเทียบเคียงตัวแปรองค์ประกอบที่ค้นพบกับงานวิจัยในอดีตจะพบว่า ตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบมีความคล้ายคลึงกัน

จากข้อค้นพบยังสนับสนุนว่า ภายใต้อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ผู้ประกอบการธุรกิจระหว่างประเทศจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับความสามารถในการคาดเดาความต้องการของลูกค้าและการตอบสนองเชิงรุกนั้น ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของความเป็นผู้ประกอบการที่มีต่อการมุ่งเน้นตลาดอาจสรุปได้ว่า ทักษะและความรู้ในการประกอบการเชิงสากลเป็นทรัพยากรที่ขาดต่อการลอกเลียนแบบซึ่งทำให้ผู้ส่งออกไทยสามารถดำเนินกิจการได้อย่างยั่งยืน บทบาทของการประสานงานการตลาดส่งออกจึงเป็นผลที่สอดคล้องกับลักษณะการดำเนินงานเชิงรุกทั้งในการพัฒนาการผลิต การสร้างกลยุทธ์ รวมถึงการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ องค์กรธุรกิจที่ดำเนินกิจกรรมการส่งออกอาจไม่ประสบความสำเร็จ หากพวกเขาปราศจากการบูรณาการการทำงานแบบร่วมมือระหว่างฝ่ายการตลาดและหน่วยงานสนับสนุนอื่นๆ อีกทั้งการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของผู้บริหารก็มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาพฤติกรรมมุ่งเน้นตลาดส่งออกขององค์กร การเพิ่มความสามารถในด้านเรียนรู้ ทำให้มีความสามารถจัดการกับสภาพแวดล้อมที่คาดไม่ถึงได้และยังช่วยในการรับรู้โอกาสทางธุรกิจอีกด้วย สนับสนุนเหตุผลที่ว่ามุมมองด้านความเป็นผู้ประกอบการมีความสำคัญสำหรับการประกอบการเชิงสากล และประกอบด้วยความโน้มเอียงในการเป็นผู้ประกอบการ การมีนวัตกรรม และความกล้าเผชิญความเสี่ยง โดยทุนมนุษย์ถูกเชื่อมโยงกับทักษะและความรู้ที่มีคุณค่าซึ่งได้สั่งสมมาอย่างยาวนานและมีส่วนช่วยให้องค์กรเริ่มต้นประกอบการในระดับสากลด้วย ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าคุณลักษณะสำคัญส่วนใหญ่ของทุนมนุษย์คือสิ่งที่มีอยู่มาอย่างยาวนานในแต่ละบุคคลนั่นเอง จึงสรุปได้ว่า ความรู้ในการประกอบการระหว่างประเทศและการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นสำหรับผู้ประกอบการ โดยผู้ประกอบการนำทุนมนุษย์เหล่านั้นทั้งในเชิงความรู้ทักษะ และคุณค่าเพื่อส่งเสริมผลการดำเนินงาน

ขององค์กรเมื่อพวกเขาก้าวสู่ตลาดระหว่างประเทศ อีกทั้งความสามารถในเชิงประกอบการนี้เป็นทรัพยากรที่ไม่สามารถเลียนแบบและทดแทนกันได้ ซึ่งจะทำให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน

ผลการวิจัยยังให้เหตุผลสนับสนุนเกี่ยวกับทุนทางสังคมในวิถีทางเชิงโครงสร้างการผูกพันของเครือข่ายและคุณภาพของการแลกเปลี่ยนความสัมพันธ์ โดยเครือข่ายของผู้ประกอบการก่อให้เกิดแหล่งที่มาสำคัญของทุนทางสังคมซึ่งมีความเป็นไปได้ที่ผู้ทำธุรกิจจะประสบความสำเร็จเพิ่มมากขึ้น กล่าวคือการสร้างความสัมพันธ์สามารถรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเชื่อมโยงกิจกรรมของพวกเขาผูกแน่นเข้าด้วยกันกับทรัพยากรที่มีอยู่และพัฒนาปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน สิ่งนี้คือความสามารถในการสังเคราะห์ความรู้ สร้างสรรค์ทรัพยากร และพัฒนากิจกรรมใหม่ๆ อย่างไม่ต้องสงสัยในกระบวนการเชิงสากล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยนี้ไปใช้

1.1 สำหรับผู้ประกอบการด้านการส่งออกอาหารแปรรูป สามารถใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ประเมินความสามารถในการประกอบการเชิงสากลขององค์กร อีกทั้งยังสามารถนำไปใช้ในการเทียบเคียงความสามารถของผู้ส่งออก

1.2 ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาให้การส่งเสริมสนับสนุนด้านปัจจัยความสามารถระดับองค์กรให้สอดคล้องกับผู้ประกอบการส่งออกอาหารของไทย โดยมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถในด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม การพัฒนาเครือข่ายระดับองค์กร และการพัฒนาความรู้และประสบการณ์ รวมถึงการจัดการความรู้ที่จำเป็นในการประกอบการ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สนใจเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 สำหรับผู้ที่สนใจอาจนำผลการจำแนกตัวชี้วัดองค์ประกอบของความสามารถในการประกอบการเชิงสากลที่ได้จากการศึกษานี้ นำไปใช้ต่อยอดในการศึกษาที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอื่นๆ เช่นการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ การตลาดระหว่างประเทศ การจัดการเชิงกลยุทธ์ อาทิความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการประกอบการเชิงสากลกับผลการดำเนินงานและความอยู่รอดขององค์กร เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาความสามารถในการประกอบการเชิงสากลในกลุ่มอุตสาหกรรมหรือธุรกิจบริการอื่นๆ หรือศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการประกอบการเชิงสากลระหว่างองค์กรที่มีขนาดแตกต่างกัน การเพิ่มตัวชี้วัดความสามารถในการประกอบการเชิงสากลขององค์กรในหลากหลายมิติ และอาจเพิ่มเติมการตรวจสอบแบบสามเส้าในประเด็นความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ในแบบจำลองที่พัฒนาขึ้น โดยอาศัยความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้เพื่อทวนสอบผลการศึกษาเชิงปริมาณ

บรรณานุกรม

- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). **โมเดลลิสม์: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิสดารักษ์ เวชยานนท์. (2551). **มิติใหม่ในการบริหารทุนมนุษย์**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: เจริญผล.
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2558). **อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม**. ค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2558, จาก www.kasikornbank.com/SME/Documents/KSMEAnalysis/IndustrySolution_FoodsAndBeverages_2015.pdf.
- Aldrich, H. (1999). **Organizations Evolving**. California: Sage Publications.
- Alon, I., & Lerner, M. (2008). **International Entrepreneurship in China: Lessons from Global Entrepreneurship Monitor**. Retrieved June 1, 2013, from http://www.wlu.ca/documents/30218/International_Entrepreneurship.pdf.
- Audretsch, D. B., & Keibach, M. (2007). The Localisation of Entrepreneurship Capital: Evidence from Germany. **Papers in Regional Science**. 86(3), 351-365.
- Coviello, N. E., & Jones, M. V. (2005). Internationalisation : conceptualizing an entrepreneurial process of behavior in time. **Journal of International Entrepreneurship**. 6(3), 284-304.
- Covin, J. G., & Slevin, D. P. (1991). A Conceptual Model of Entrepreneurship as Firm Behavior. **Entrepreneurship Theory and Practice**. 16(1), 7-25.
- Everitt, B. S., & Skrondal, A. (2010). **The Cambridge dictionary of statistics**. (4th ed.). New York: Cambridge University Press.
- Ferreira, J., & Azevedo, S. G. (2008). Entrepreneurial orientation (EO) and growth of firms : key lessons for managers and business professionals. **Problems and Perspectives in Management**. 6(1), 82-88.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). **Multivariate data analysis**. (7th ed.). New Jersey: Prentice-Hall.

- Hosseini, M., & Eskandaari, F. (2013). Investigating entrepreneurial orientation and firm performance in the Iranian agriculture context. **Journal of Agricultural Science and Technology**. 15(1), 203-214.
- Lumpkin, G. T., & Dess, G. G. (1996). Clarifying the entrepreneurial orientation construct and linking it to performance. **Academy of Management Review**. 21(1), 135-172.
- Lumpkin, G. T., & Lichtenstein, B. B. (2005). The role of organizational learning in the opportunity-recognition process. **Entrepreneurship Theory & Practice**. 29(4), 451-472.
- Manesh, S. M. Z. E. (2011). **International Entrepreneurship in Emerging Economies: A Meta-analysis**. Retrieved June 28, 2013, from <http://idem.uab.es/treballs%20recerca/Meysam%20Zolfaghari.pdf>.
- McDougall, P. P. (1989). International versus domestic entrepreneurship: New venture strategic behavior and industry structure. **Journal of Business Venturing**. 4(6), 387-399.
- McDougall, P. P., & Oviatt, B. M. (2003). **Some Fundamental Issues in International Entrepreneurship**. Retrieved March 10, 2012, from <http://www.hajarian.com/esterategic/tarjomeh/88-1/farahzadi.pdf>
- Miller, D. (1983). The correlates of entrepreneurship in three types of firms. **Management Science**. 29(7), 770-791.
- Oviatt, B. M., & McDougall, P. P. (1994). Toward a Theory of International New Ventures. **Journal of International Business Studies**. 25(1), 45-64.
- Roudini, A., & Osman, M. H. M. (2012). The role of international entrepreneurship capability on international performance in born global firms. **IBusiness**. 4(2), 126-135.
- Schermelleh-Engel, K., Moosbrugger, H., & Müller, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Test of significance and descriptive goodness-of-fit measures. **Methods of Psychological Research**. 8(2), 23-74.
- Sinad, T. (2003). **Social Capital and the Performances of Savings Groups: A Case Study in Songkhla**. Master's thesis Faculty of Economics (English Program) Thammasat University, Bangkok.
- Zahra, S., & Garvis, S. (2000). International Corporate Entrepreneurship and Company Performance: The Moderating Effect of International Environmental Hostility. **Journal of Business Venturing**. 15(5-6), 469-492.

Zahra, S., & George, G. (2002a). International entrepreneurship: The current status of the field and future research agenda. In M. Hitt, D. Ireland, D. Sexton & M. Camp (Eds.), **Strategic Entrepreneurship: Creating an Integrated Mindset**. (255-288). Oxford: Blackwell Publishers.

Zahra, S., & George, G. (2002b). Absorptive Capacity: A Review, Reconceptualization and Extension. **Academy of Management Review**. 27(2), 185-203.